

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

„ 1/2 „ 1 „ 60 „

„ 1/4 „ — „ 90 „

ÎN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

„ 1/2 „ 3 „

—o—

Numeri singuratici se vând
în Cluj cu 5 fileri, în alte
locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE
se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

—o—

ADRESA:
„RĂVAȘUL”
CLUJ, — KOLÓZSVÁR
6. JÓKAI-UTCA 6.

Redactor resp.: IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Sinodul protopopesc.

Cluj, 2 Decembrie n. 1904.

Sinodul districtului protopopesc gr-cat. ținut ieri aici în Cluj, s'a ridicat peste nivelul obicinuit acestor sinoade. Luând poziție, prin hotărârile sale, în chestiunile cele mai importante, cari preocupă astăzi biserica românească unită cu Roma, ba am putea zice, în parte toate bisericile din patrie, sinodul și-a împlinit numai o datorință, ce i-se impunea. Este însă ni-se pare cel dintâi sinod protopopesc, care și-a împlinit aceasta datorință, și încă într'un mod demn, întemeiat pe principii largi de drept; eată ce constituie titlul de onoare al sinodului din Cluj.

Insuși cuvântul de deschidere, rostit de protopopul Clujului, care a presidiat acest sinod micst, a pus sinodul la un nivel mai înalt marcând, prin cuvinte frumoase și prin aprecieri juste, chestiunile cari primează azi opinia publică, în biserica română unită cu Roma. În acest discurs, care sperăm că se va publica în întregime sa cât mai curând, președintele sinodului, amintind nădejtile frumoase ce le-a deșteptat convocarea *sinodului arhidieceșan*, constată, că astăzi de nou griji și nedumeriri din cele mai serioase cuprind inima fiecărui fiu credincios al bisericei, fie cleric, fie mirean. Pentru-că pe lângă situația excepțională și nedreaptă, în care se găsește și azi clerul bisericei unite, în ce privește cauza mult trăgănată a *congruei*, s'a mai adaus ca un nor amenințator, asupra orizontului bisericei, proiectul numit de reformă școlară a guvernului, care e făurit anume ca, să abată școalele noastre de la menirea lor firească, și luând bisericei toate drepturile avute, să-i lase numai toate sarcinile înmulțite, și să o aducă astfel în situația absurdă, de a susține cu grele jertfe niște așezăminte străine de ea, ba în ultima analiză direct dușmănoase ei.

La punctul acesta, de o actualitate mai pregnantă, președintele a chemat înaintea sinodului întreagă seria de *principii de drept*, cari mărturisesc pentru *dreptul bisericei* asupra școalelor sale, și cari ca niște îngeri păzitori vehiază la poarta școalelor creștine și naționale ale bisericei poporului românesc.

Dreptul divin — ca principiul primordial — asigură bisericei cel dintâiu drept, și cea dintâiu datorință — cu privire la școale. Doar bisericei i-s'a dat porunca dumnezească, adresată apostolilor de Domnul Nostru *Isus Christos*, Invătătorul dumnezeesc al omenimei: »Mergeți în toată lumea și învățați toate popoarele«.

Același Dumnezeu, care a dat apostolilor porunca și dreptul de a învăța, a asigurat printr'un act dumnezeesc de o strălucire neperitoare, și

dreptul *limbilor popoarelor*, în cari se li-se facă *învătătura*. Pentru-că a făcut D-zeu minunea de a da apostolilor, trimișii dascăli ai omenimei, darul supranatural al cunoștinței limbilor, ca să poată *învăța* pe fie-care popor în *limba sa*, și astfel fie-care popor să audă în *graiul seu* »măririle lui Dumnezeu«.

»Coborîrea spiritului sfânt în forma limbilor de foc asupra apostolilor în Ierusalim, — zicea oratorul — va lumina prin veacuri nenumărate dreptul sfânt și inalienabil al popoarelor de a primi cultura *spiritului* în limba maternă, națională. Și ori-cât se vor încerca unii sau alții de a întuneca cu puterea silnică strălucirea acestui drept, — va fi zădarnic, pentru-că el s'a coborît, cu limbile de foc asupra apostolilor în conștiința, în sufletul creștinătății, ca o manifestațiune a voinței lui Dzeu. Și noi, cari mărturisim, că toată puterea provine dela Dzeu, nu putem ascunde credința noastră, că puterea care singură se pune în conflict cu voința lui Dzeu, singură își întunecă aureola, pentru-că scris este, că ni-se cade noue a asculta mai mult de Dzeu, de cât de oameni«.

După dreptul divin, vine *dreptul natural*, consfințit și el de ziditorul *naturei*, care ne spune, că instrucția și educațiunea e chemată să desvolte însușirile bune înnăscute, și să perfecționeze individualitatea spre ținta sa; un principiu acesta pe care, ca pe o temelie s'au pus toți pedagogii mari, neeșcepționând nici pedagogii maghiari. În privința aceasta oratorul citează din Felméri Lajos, prof. de pedagogie la universitatea din Cluj.

Tot pe partea noastră este și *dreptul istoric*, desvoltat dincoace și dincolo de »Peatra Craiului«. Incepând dela S. Stefan, care 'a stabilit, în spiritul creștinismului, că *unius linguae regnum imbecille et fragile est*, o sumă de legi, tractate de pace, — în urma războaielor religioase — instituțiuni consfinte prin ordonanțe mai înalte, bule papali — etc. toate garantează bisericei și confesiunilor drepturi, cari prin noul proiect intenționează a li-se lua. Ear dincoace de »Peatra Craiului« dreptul s'a desvoltat tot așa, și sub principii independenți ai Ardealului, și sub stăpânirea Casei de Habsburg, devenind drept fundamental, și osie a constituțiunei, dreptul confesiunilor asupra școalelor, dreptul care și în toiul ultimei revoluțiuni ne-a fost garantat chiar și prin așa numitul articol despre uniune.

Tot așa mărturisește *dreptul pozitiv* din era constituțională, legea despre egală îndreptățire a naționalităților, legile școlare din 1868, și legile de întărire a bisericilor românești autonome.

Etica politică de asemenea cere, ca declarațiunile categorice și angaja-

mentele solemne luate, de înseși corpurile legiuitoare și promisiunile rostite de ilustrități politice ale națiunei maghiare, ca Deák, Eötvös, Kosuth, să nu fie acum desmințite.

Și este în fine *sfînțenia Coroanei și Maiestatea tronului*, de unde în totdeauna și la toate ocaziunile solemne a fost enunțat principiul egalei îndreptățiri a confesiunilor și popoarelor deosebite ale patriei. Eată temeuriile protestelor ridicate de prelații români ai ambelor biserici, în contra unui astfel de atentat la drepturile esercitate prin veacuri.

Cam acesta a fost mersul de idei al discursului de deschidere în sinodul de ieri.

Ear răspunsul demn și loial a fost, că sinodul cu *unanimitate* a votat — în numele poporului de peste 35.000 suflete, cari se țin de acest district, următoarea moțiune:

Considerând, că proiectul de reformă școlară prezentat prin actualul regim, isbește în toate ideile de drept, divin și pozitiv, și atacă în mod fățiș autonomia legală a bisericei noastre române gr-cat. — Sinodul identificându-se cu atitudinea Prelaților români, protestează în numele dreptului și a dreptății în contra atentatului intenționat prin proiectul de lege al ministrului Berzeviczy;

Își exprimă mulțămirea și omagiile sale Arhierilor români și îndeosebi înalt Prea Sfinției Sale Preaiubitului nostru Archiepiscop și Metropolit de A.-Julia și Făgăraș Dr. Victor Mihályi de Apșa, rugându-l cu toată reverința și încrederea, ca să aducă la cunoștința tuturor factorilor constituționali, că întreg clerul și poporul credincios, jalus de drepturile bisericei și școlare sale, și agitat de o adâncă nemulțămire, dorește delăturarea atentatului proiectat, prin retragerea definitivă a noului proiect de reformă școlară.

Tot-odată sinodul hotărăște și însărcinează presidiul, ca prin o scrisoare circulară să comunice tuturor sinoadelor protopopești această decisiune, cu rugarea de a o primi și sprijini și din partea lor.

Eată de ce am zis, că sinodul de ieri e de importanță.

Crestături.

— **Situația politică** provocată prin violenta procedură a guvernului în șed. din 18 Noemvrie a camerei deputaților, în merit, nu s'a schimbat întru nimic. Câțiva fruntași, ca groful Andrassy Gyula, Széll Kálmán, fostul prim-ministru, au eșit din clubul liberal al partidului guvernamental, adresând scrisori publice către alegătorii lor, în cari reprobă categoric violența cu care s'a trecut peste formele de drept, dar de altfel nici un mod de rezolvare a crizei nu arată nici unul. Toată ungerimea se împarte în două tabere mari, dintre cari nu știe omul, care va eși biruitoare. Aproape zilnic se țin adunări, *pro* și *contra* și se dau scrisori și telegrame de aderență și încurajare și unora și altora, dar afară de înăsprirea raporturilor și ațitarea poporațiunei, alt scop nu se ajunge. Lupta hotărâtoare nici nu se poate prevedea.

În mijlocul acestui sgomot asurzitor și al acestor valuri furioase, Majestatea Sa Regele stă așteptând, se vede, desvoltarea lucrurilor. Nici ascultarea părerilor bărbaților fruntași nu s'a început.

Tot așa, în stare espectativa se află naționalitățile, neangajându-se nici într'o parte, nici într'alta, ci continuând cu adunările de protestare împotriva reformei școlare alui Berzeviczy.

Tocmai de acea ne-a surprins părerea exprimată în Nr. de Duminecă al ziarului »Budapesti Hirlep«, care rischează a zice, că toate naționalitățile aproabă atitu-

Serviz minunat pentru 6 persoane, in toate colorile numai 95 cr., fl. 1-40, fl. 1-90	Serviz de cafea pentru 6 persoane, in toate colorile numai fl. 2-20, fl. 2-90, fl. 3-45	Fie care familie cruță BANI!		Admirabilă garnitură de jolj de damas pentru 6 persoane: numai fl. 2-10 fl. 2-90 fl. 3-40 fl. 3-90	Stergariu frumos decorat, de jolj, 6 bucăți numai fl. 1-25, fl. 1-72, fl. 1-90 fl. 2-10
30 rifi (1 rif e 78 cm.) jolj admirabil, numai fl. 3-65	30 rifi de jolj ca pielea numai fl. 4-15	30 rifi de jolj irlandez numai fl. 4-95	30 rifi de jolj de mar-garitar numai fl. 5-45	30 rifi de jolj rumburgian numai fl. 5-60	30 rifi de jolj rumburgian I, calitate numai fl. 6-40
50 rifi de jolj ca pielea numai fl. 8-25	50 rifi de jolj irlandez numai fl. 9-45	50 rifi de jolj rumburgian numai fl. 10-40	30 rifi de chiffon calitate foarte bună numai fl. 4-65	30 rifi de R. chiffon numai fl. 5-40	30 rifi de R. R. Chiffon numai fl. 6-85
30 rifi de Canavas vërgat numai fl. 3-25	30 rifi de Canavas vërgat și cu pătrate, prima calitate, numai fl. 4-55	30 rifi de canavas fin numai fl. 5-40	30 rifi de canavas — raritate — numai fl. 6-40	30 rifi de cinvat cu vërgi albe pentru haine de pat numai fl. 6-35	30 rifi de cinvat alb împodobit cu flori, pentru haine de pat numai fl. 7-40
Admirabilă cămașe femeiască de pânză, cu broderii de mână numai 85 cr., fl. 1-15, fl. 1-55	Admirabilă cămașe femeiască de Chiffon, cu broderii elvețiene numai fl. 1-10, fl. 1-42, fl. 1-74	Minunat corset de durmit, după plăcere 98 cr. fl. 1-25 fl. 1-56	Admirabili pantaloni femeiești de chiffon numai 90 cr. fl. 1-18 fl. 1-45	30 rifi de Chiffon admirabil cu broderii numai fl. 1-35 fl. 1-75 fl. 2-25	Admirabil Cloth și postav pentru fustă numai fl. 1-65, fl. 2-15, fl. 3-22
Lepedeu de pânză, fără cusătură, lung de 2 m. și de 1 și jum. lat numai 92 cr.	Un admirabil lepedeu de pânză, fără cusătură, de 2 m. lung și de 1 și jum. m. lat numai fl. 1-05	Agentură internațională de comerț Budapesta, Xerepesi-ut 65. sz. 1 em.		Admirabilă plapomă de chlot de mătășe în toate colorile numai fl. 3-95	Admirabilă plapomă de Cașmir în toate colorile numai fl. 3-55

Pentru sezonul de toamnă și iarnă recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

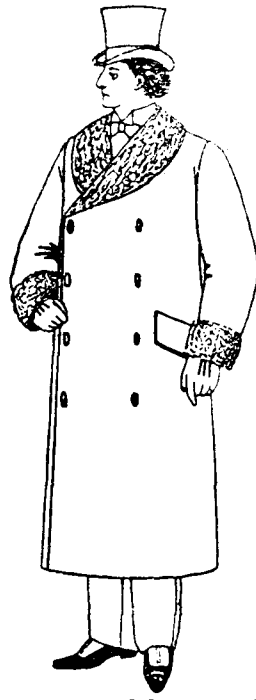
Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de toamnă și iarnă.
Căputuri de tranziție (Double, Ulster, Raglan).
Pardesiuri de toamnă.
Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).
Căputuri economice, cuptușite cu stofă, ori cu blană.
Haine negre de salon și frac.
Bunde de călătorie și oraș.

Mare deposit de vestimente pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comande din provincă ca măsură e destul a trimite o haină veche.

22 (40—)

Mare surprindere!

Nici când în viață aceasta ocaziune!

500 bucăți numai cu fl. 195.

Un orologiu, Anker precis cu catemă potrivită, umblă punctuos pentru ce se dă garanță de 3 ani, 3 batiste fine, 1 cravată de mătășă modernă pentru domni, 1 inel pentru domni cu imit. de peatră scumpă, 1 broș parisiană pentru dame (noutate), 1 oglindă minunată de busunar pentru toaletă, 1 portmoneu pentru bani, 1 păr. bumbi de manjete, 3 bumbi de căm. la pept, toate aur Double cu cheia patent, 1 condeiu de nikel, prima, un drăguț album, cu 36 icoane, cele mai frumoase din lume, 1 p. de butoni de simili brillante, foarte amăgitoare, 3 obiecte de jux de mare efect hazliu pentru tineri și bătrâni, o cutie de scrisori foarte folositoare, 20 obiecte necesare la coresp. și încă 400 alte obiecte nesmintit de lipsă în casă. **Toate laolaltă** cu orologiu — care singur e vrednic banii aceia, costă numai **1 fl. 95**. Trimiterea cu rambursă ori trimițând banii înainte la casa vinează export. (66) 1—2

P. LUST, Krakau Nr. 406.

NB. Pentru ce nu cunvine se retrimite banii.

Cruce sau stea electrica dubla.

D. R. G. M. 88503.

Vindecă și înviează, pe garanție: *reumă, ischias, astma, viiitul urechii auzul greu, epilepsia, nervositatea, lipsa de apetit, gălbineala, durerea de dinți, migrena, impotența, influenza*, pre cum ori ce *boală nervoasă*. Acel bolnav, care cu aparatul meu Nr. 88503 nu se vindecă în cel mult **44 zile** își capătă banii îndată înderept. Unde nu mai ajută nimic, mē rog a încerca cu aparatul meu. Sunt convins despre înriurirea lui sigură.

Prețul unui aparat mare 6 cor.
(de folosit la boale învechite.)

Prețul unui aparat mic 4 cor.
(de întrebuințat la morburii mai ușoare.)

Centrala de expediție trimite pe lângă rambursă ori anticiparea banilor în toate părțile în țară și străinătate.

Scheffer D. Sándor
Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

17—24.

Cine suferă de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgarciuri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke,« Frankfurt a. Main. 28—52.

O cumpenă de culină gratuit.

Pe prețuri fabulos de ieftine trimit din magazinul meu prea încărcat **mărfurile mele de argint mexican** renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:

- 6 cuțite de masă de argint mexican
- 6 linguri » » » » »
- 6 furcuțe » » » » »
- 12 lingurițe de cafea » » »
- 6 cuțite escelente desert » » »
- 6 furcuțe » » » » »
- 1 lingură mare de supă » » »
- 1 » » » lapte » » »
- 2 feșnice elegante de salon.

46 bucăți la olaltă costă numai 6 fl. 50 cr.

După ori ce comande pe lângă asta dau ca *present* de răspundere și gratis o cumpenă de culină, care arată bine până la 12^{1/2} chlg. Argintul mexican e un metal de tot alb (și înlăuntru) pentru a căru durabilitate și eselență calitate iau răspundere pe 25 ani. Expediția se face trimițând banii înainte sau cu rambursă din magazinul european casa centrală de mărfuri.

Scheffer D. Sándor
21—24. Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

Tipografia »Carmen« Petru P. Barițiu în Cluj — Kolozsvár.

50.000 părechi de păpuți

4 păr. pentru numai fl. 2-80

câtă vreme mai ține marfa se vor vinde pentru acest pret de batjocură din pricina cumpărării unei mari masse de ghețe. 1 păr. pentru domni și p. p. dame de piele, brunetă ori neagră, cu șinoare, de prima calitate și cu talpă bine cuită; 1 păr. p. domni și 1 păr. p. dame păpuți de modă, cu »paspoil«, foarte eleganti, fasonul cel mai nou, cuptușii bine pentru iarnă, foarte drăguți și ușori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai fl. 2-80. Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii o face:

Esp. de păpuți a lui S. Urbach
Krakau Nr. 154/K.
Schimbul permis, și banii se returnează la dorință, astfel risicul eschis. (45) 3-12

În tipografia »Poporul Român« din Budapesta

a apărut cel mai bun, cel mai bogat și cel mai ieftin călindar românesc.

CĂLINDARUL
»POPORULUI ROMÂN«

pe 1905.

Acest călindar **210 pagini**, format oc- se estinde pe **107** foarte frumoase lucrate după cele **ilustrații** mai bune icoane; conține peste **40 de articole** esite din peana celor mai buni scriitori tineri români, articoli foarte interesanți instructivi despre **dări, procese, legea de întruniri și reuniuni, tablele despre calcularea cametelor și statistice** pline de interese pentru ori cine, **descrieri frumoase și atrăgătoare și alte multe articole.** Prețul acestui călindar e **numai 40 fl.** plus 10 fileri spese de postă. Cei ce comandă mai mult de 15 esemplare primesc 15% rabat, ear spesele de postă le suportă editura. **Recomandăm deci tuturor cetitorilor nostri se cumpere acest călindar, care este unic în felul lui.** Comandele se fac cu rambursă sau trimițându-se banii înainte la

Administrația »Poporului Român«
Budapesta, VII., Amazon-u. 6 8.
(59) 2—3

Mare magazin de sicrie.

Nr. Telefonului **448.** **Intreprindere** Nr. Telefonului **448.**

de transportul cadavrelor și de înmormântare

MUNTYÁN PÉTER

cel mai ieftin institut de înmormântare în Cluj

Strada Unió-utca nr. 13 și Monostori-út 87.

Recomand în atențiunea P. T. publicului din loc și jur institutul meu de înmormântare bogat provēzut cu sicrie colorate, decorate, de stejar ori aramă, precum și cu toate cele de lipsă la înmormântare, torțe, făclii, cruci, cununi, petele, vestimente de doliu, pe lângă cele mai echitabile prețuri. — Primesc transportare de cadavre în loc și în provincă, ca și în străinătate. Aranjez înmormântări simple ori foarte pompoase și garantez serviciul cel mai prompt.

Inmormântări de copii dela 6 coroane în sus.
» oameni mari dela 16 coroane.

Cerend sprijinul P. T. public însuși jalnic, semnez cu distinsă stimă

(58) 3—10 **Petru Muntean.**

≡ Tipografia ≡

»CARMEN«

PETRU P. BARIȚIU
..... **CLUJ**

Ferencz József-út 58 sz.

Primește tot felul de lucrări, ce cad în branșa acestei măestrii, executându-le cât se poate de cu gust, în stilul cel mai modern și cu prețuri moderate.

Comande se primesc și la Librăria D-lui **Erich Fabritius** din Cluj (Piața Regelui Matia nr. 32.)

Ca prima tipografie românească în acest comitat, se roagă de binevoitorul sprijin al celorlalte institute românești, precum și al privaților.